

OSOBNÍ PODĚKOVÁNÍ

Ráda bych tímto chtěla poděkovat, všem, kdo mi pomohli po mém úrazu a následné operaci stehenního krčku. Paní starostce Lucii Wittlichové za skvělou koordinaci po návratu z nemocnice, Pavlince Urbanové a Tereze Hussarové za veškerou péči. Ale především Oliveru Schwetzwovi, který každý den docházel zahrádu a udělat vše, co jsem potřebovala. Děkuji ti Olíku! Zdena Abusu

Jako další Zákolanský host se u nás představil čelní reprezentant SLAM POETRY. Václav Šindelář sice vystupuje pod uměleckým jménem Anatol Svahilec, ale klidně by se mohl jmenovat po indiánsku „Tomutahubajede“.

Narychlo svolaný tým mladších žáků společně s týmem SDH Rostoky se v sobotu 15. června zúčastnil nočního požárního útoku v Hýskově. Z dvaceti týmů se naši Mladí hasiči umístili na 8. místě – velká gratulace!

Deštivé přehánky našetřily nikoho neodradily a mali návštěvníci ze Zákolan, Otovnice a Kolče si Vesmírný den dětí v neděli 2. června opravdu užili. Oblíbené atrakce s pěnou se ujali Mladí hasiči, a protože se slunce umoudřilo, končil dětský den na otvickém koupališti v bazénu.

PARKOVÁNÍ

Častým tématem veřejných zasedání je problém s parkováním v obci. Zvyšující se počet obyvatel (v roce 2013 žilo v Zákolanech trvale 528 obyvatel, v roce 2023 je nás už 635), zájem o naši školu ze strany rodičů z Libčic a Kralup a v neposlední řadě i to, že v rodinách je dnes běžné mít dva a více automobilů, velice komplikuje dopravní situaci. Problémy však nemáme pouze na návsi a v okolí centra, zaplněné jsou i místní komunikace v Kovářech a na Trněném Újezdu. Mezi zaparkovanými auty často neprojde svozový vůz firmy Regios, nemluvě pak o případném průjezdu hasičů. Jak situaci řešit, bude předmětem dalších veřejných diskusí. Neradi bychom parkování na veřejných pozemcích zpoplatnili, jako tomu je například v Holubicích a doufáme, že k takovému razantnímu řešení nebude třeba přistoupit. To však vyžaduje odpovědný přístup nás všech. Stačí například parkovat ve vlastním dvoře nebo zahrádě. Případně tam zaparkovat alespoň ta auta, která používáme občas. Nebo nechat auto na návsi a na poštu dojet pár metrů pěšky. Je jen na nás, zda si z vesnice uděláme parkoviště nebo bezpečné místo pro život.

VRÁCENÁ DOTACE NA SÝPKU

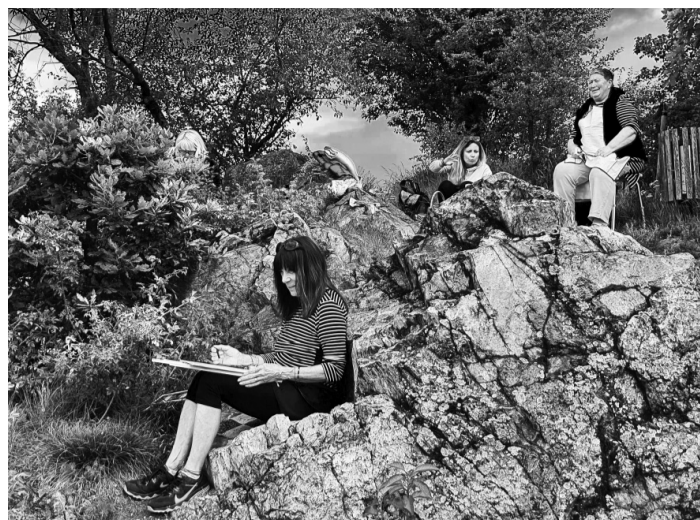
Již podruhé získala obec dotaci na opravu sýpky na Trněném Újezdu a podruhé ji také nečerpala. Zatímco v prvním případě byla důvodem chyba v Uzemním plánu, kterou jsme změnou č. 1 v roce 2021 napravili, letos nás k vrácení dotace vedly finanční důvody. Náklady na opravy se totiž vyšplhaly z původních 16 milionů na milionů 26. Dotace by pokryla náklady ve výši deseti milionů a zbytek bychom museli vynaložit z rozpočtu obce. A to si bohužel nemůžeme dovolit, neboť bychom obecní pokladnu zadlužili na několik desítek let. Sýpku budeme opravovat postupně, tak jak to dovolí finanční situace. Výhodou je, že nás nebudou limitovat přísné dotační podmínky, a celkově se tak rekonstrukce velmi zlevní.

Dne 8. května se naše přípravky účastnily Poháru Osvobození na Brandýsku. Ti nejmenší (ročníci 2017 a mladší) si došli pro celkové první místo bez jediného porážky. Ale spíše než vítězství mne potěšila kreativní hra a moc hezké nadstandardní dovednosti. A co více je super, že většina hráčů je místních a z okolí Zákolan. Následoval turnaj Mladší přípravky, kde máme mladší hráče a neskončili jsme poslední, takže úspěch. V červnu 19. odjíždí naši žáci U14 na turnaj do Chorvatského Umagu. Při zahajovacím ceremoniálu budeme mít freestyleový vystoupení, stejně jako v Německu nebo Itálii. Na turnaji se budeme měřit se starší kategorií U15 z evropské špičky. Moc se těšíme a všem přejeme hezké prázdniny!! /Kdyby někdo chtěl zkusit u nás fotbal, ať koukne na naše stránky www.foza.cz/ Trenér

Letošní 36. ročník Volejbalového turnaje, který se konal o víkendů 25. – 26. května, se opět vydařil. Zákolany se zaplnily volejbalisty ze všech koutů Čech a na hřišti se utkali 25 týmů. Při závěrečném ceremoniálu jsme si připomněli 110. výročí Malého sokolského hřiště, které nám naši předkové vlastními silami vybudovali. Velký dík patří jim, ale i organizátorům turnaje a Sokolu Zákolany!

Kurzy Malování pro radost se díky teplému počasí mohou konat i v pleněru. Účastníci malovali na Vyhliště Trněného Újezdu a lektorka Veronika Rejřířová srdečně zve i další případné zájemce.

Pokud jste přemýšleli, kde se vzal nový mozaikový stůl před kavárnou, vězte, že je dílem několika přátel, kteří se na něm podíleli pod vedením Pěti Tůmové, Martiny Kollinové, Pavla Chaloupky a Filipa Nechalý.

Pod názvem HUDEČ se budete i nadále setkávat s muzikanty z okolí, kteří se nebojí předstoupit před zapnutý mikrofon (ve větě známo jako „ouppmajk“ - mikrofon pro všechny).

Na rozdíl od minulého roku se nám letos podařilo Májku uhlídat. Ale nebylo to jednoduché, protože dorazila početná skupinka ze sousední vesnice, která se nám snažila Májku pokácet a zákolanskí strážci byli ve značné početní menšině. Nicméně Májka byla uchráněna, a právě proto bylo na večerní zábavě co slavit. Děkuji všem, kdo se na přípravě a průběhu akce podíleli. Poděkování patří i vám všem co jste se šli na Májovou bavit, protože i díky vám všem se nám stále daří tuto tradici udržovat a tradice...o ty je potřeba pečovat. Dan Bláha

BUDEČSKÉ

ROZHLEDY

LIST OBČANŮ ZÁKOLAN, TRNĚNÉHO ÚJEZDU A KOVÁŘ

ČERVEN 2024 | ČÍSLO 70

24. dubna 2024 jsme se konečně dočkali. Zdánilivě jednoduchý, nakonec 15letý projekt cyklostezky spojující Kralupy - Otovnice - Zákolany, byl úspěšně dokončen a zavřen slavnostním zahájením provozu. Na snímku stylový kovárský velocipedaista Jakub Votýpka přivádí peloton nedočkavých cyklistů k přestřížení pásky.

ROZHOVOR S LIBUŠÍ JIŘIČKOVOU

Úvodní slovo

Milí sousedé, v minulém čísle jsme otiskli zprávu ze školy o archeologickém nálezů na Budči. Byla celá vymyšlená.

Nejdřív mě to docela naštvalo, protože se roky snažíme, aby se Rozhledům dalo věřit. Až po vysvětlení od paní učitelky a hlubším zamyšlení docela chápu, k čemu je dobré učit děti ve škole lhát.

Vršťáme pomalu do světa, kde lež, šalba, klam a mámení budou každodenní žitou zkušeností. Nejlepší mozky světa (motivování čím?) pracují na technologických, abyste přijali zfalšované informace a nezapochybovali. S pomocí umělé inteligence kdysi kdosi vytváří umělé filmy s neexistujícími herci, telefon z vás udělá hezouna na počkání, v Českém rozhlasu předčítá Karel Gott svou knihu ze záhroby.

Vývoj nezvratně, ten jde tímto směrem naprosto neomylně - udělat z nás roboty, a z robotů tvůrce obsahu, kterým budeme krmení. Trénujeme proto LŽIODLNOST už teď. Kdo dělal v reklamě, rozpozná, když s ním někdo manipuluje. Kdo umí vytvořit lživý článek, falešnou fotku, upravené video, ten se na zprávy ze světa či z politiky vždy bude dívat se zdravou podezřívavostí. Jako teď pátáci z naší školy.

Pokud nechceme skončit jako lovná zvěř digitálních černokněžníků, musíme si vybudovat ochranný štít. Zakazujeme Matrxinu, aby se na nás učil lidským emocím a tvořivostí. Odmítneme báječné služby zdarma, které si o nás zjišťují všechno. Je to past, dobrá tak pro samozvaného ředitele zeměkoule.

Možná jste tady chtěli číst něco letnějšího, no, nevyšlo mi to. Alepoň že těm předpovědím počasí se dá věřit.

Hezké léto přeje Ondřej Klouček

Táta byl miliónovej

NESLUŠÍ SE U DÁMY PROZRAZOVAT VĚK, ALE V TOMHLE PŘÍPADĚ MUSÍME UDĚLAT VÝJIMKU. PANÍ JIŘIČKOVÁ UŽ PROŽILA JARO PĚTÁDEVADESÁTKRÁT, A PROTO JSME PRÁVĚ JI POŽÁDALI O ROZHOVOR. JE V TUHLE CHVÍLI NEJSTARŠÍM OBYVATELEM ZÁKOLAN-KOVÁŘ-TRNĚNÉHO ÚJEZDA A MŮŽE VZPOMÍNAT NA VĚCI, KTERÉ UŽ NÁM MOHOU PŘIPADAT K NEUVĚŘENÍ. PONORŤ SE S NÍ TEDY DO DOB MINULÝCH A VYDEJME SE DO HISTORIE TRNĚNÉHO ÚJEZDU.

Asi bychom měli začít od začátku - jak se vaše rodina ocitla v Zákolanech?

Já žiju na Trněném Újezdu od svých deseti let, kdy jsme se sem v roce 1939 přistěhovali s rodiči. Předtím jsme bydleli na Brandýsku, nahoře u nádraží na protě dolu Michael. V Brandýsku jsem taky do deseti chodila do školy. Na Trněném Újezdu jsem ale měla babičku, bydlela Na Skalech, tam co jsou dnes Bendlovi. Nejprve jsme bydleli v domě mého strýce U Topůlku. Máma se z Brandýska stěhovala nechtěla, ale babička zpunktovala, že nám její bratr dům prodá, když mu ho pomůžeme dostavět. A tak se celá naše rodina stěhovala z Brandýsku do Zákolan, že budeme bydlet ve svém. Ale jak to tak bývá, když bylo hotovo, střeďa couvnul a že má děti a nic nám neprodá. Co nám zbývalo, chvíli jsme hledali jiný dům na Trněném Újezdu, ty na prodej byly nepoužitelné, a tak táta rozhodl, že si postavíme. A postavili jsme tenhle dům, kde teď sedíme. Já sama jsem při kopání sklepů - to si pamatuju jako dneska - tahala dvoukolák s hlinou tamhle na pole. Kamení jsme na pole dávat nesměli, to nám odváželi koně ze Šoušovic statku. Jinak se všechno dělalo ručně, my neměli ani toho bulíka (mladý vůl pozn. red.) jako sousedi, co stavěli vedle nás.

Vy jste prý původně vyučená krejčovská, je to tak?

Na krejčovou jsem se vyučila v Zákolanech, v soukromém krejčovství u paní Čechové. V jejím domě, který byl pod skálou, kde se Zákolany mění v Kováry. Já byla spolu s Jiřinou Dandovou její poslední žačka. Dostali jsme výuční list a pak se naše mistrová odstěhovala do

Prahy. Souběžně s tím jsem jezdila vlakem do školy v Kralupech na běžné předměty jako čtení a počítání.

Po vyučení jsem šla šít ke Koubkovi v Kralupech, dnes je tam tiskárna. Továrnu pozn. red.) jako sousedi, co stavěli vedle nás.

Koubek se svým synem, oba pěkně pupkatí pánové. Já tam přišla, dědek seděl za stolem, v puse čubuk a povídá „Tak co děvečko, co chceš?“ A já že jdu o místo. On na to „Já tě vezmu, ty se mi líbíš.“ A bylo.

Nejdřív jsem se bála té velkovýroby a rychlosti, padesát holek za elektrickými šicími stroji, a já byla zvyklá šít pomalu v ruce nebo na šlapacím stroji. Sedly jsme po dvou, mezi námi uličky jako ve škole a pan Koubek starší chodil s tím čibukem a dohlížel. Já na něj měla klikku, když už jsem šilhala hlady a vytáhla svačtinu, hned stál za mnou a povídá: „Tebe děvče vidím pokaždý jíst. Takhle by sis moc nevydělala.“ Dědek protivnej. Často odjížděl do Prahy nakoupit látku, rozstříhal se to a každá jsem dostala balík - a dej to dohromady. Jen na límečky košil byla extra paní. Nakonec jsem se zapracovala a bylo to tam fajn. Holkmám jsem občas do práce přinesla něco sladkého - já jsem vždycky ráda pekla.

Pak jste se stala manželkou a nato maminkou?

Vdávala jsem se, když mi bylo 21 let. Muž pracoval na dráze, udělal si školu na výpravčího a sám to učil další. To strávil spoustu času mimo domov někde u Mladé Boleslavi. Nakonec ode mě odešel. Zaučoval paní na dráze, až ji tak zaučil, že si ji nakonec vzal. Já zůstala sama se čtyřletou dcerou Libou. Ta se pořád ptala, kdy přijde tatínek, kdy přijde tatínek. S rodiči jsme tady měli rozdělaný tenhle dům, kde teď sedíme. To jsem nevěděla, co dál.

Jak jste tu těžkou dobu zvládala?

Šla jsem dělat na šachtu. Od bývalého muže jsem dostávala 280 Kč výživné na dceru (průměrná měsíční mzda v roce 1954 byla 1 171 Kč), ale z toho se vyžít

Pokračování na str. 2

nedalo. Máma pracovala na poli, jako většina žen tady. Táta už nějakou dobu pracoval v dole Jan v Otavovicích, tam co je dneska Řempe. Tahal ze šachty vozečky, jezdil s hašplí. Brali nové lidi, tak jsme do té práce začali chodit společně. Já tam byla nejmladší holka v kolektivu samých babek, jako jsem dneska já. Stály jsme u pásu a přebíraly nekonečnou řadu vytěžených kamenů, mezi kterými se skrývalo uhlí. Kameny jsme odhazovaly do

Libuše Jiříčková s bratrem.

nákladů, uhlí jelo na pásu dál. Do vagonů nebo do drtičky a pak do vagonů. Železniční vlečka je tam dodnes. Do práce jsme chodili pěšky, tehdy nejezdily autobusy a automobil byla vzácnost. Lidi se mi smáli, co tam děláme, z krejčoviny jít na šachtu. Ale co mi zbývalo, šit doma by mě neuživilo.

Dceru hlídala máma?

Libuška si moje máma brala sebou na pole. Holka byla

čtyřletá, ještě odpoledne spala, tak kárku vystala polštářema, přibalila jídlo a pití a jela s ní pracovat na pole. Jednou se takhle správce ptá mojí mámy, kde máte tu holku? No, spí tamhle pod hlouhem v káře. „To neděláte dobře, to byste jí taky nemusela probudit, víte, jak je hlouh omannej?“ Máma praštila motykou a upalovala libu přeparkovat.

Jak dlouho jste nakonec na šachtě vydržela?

Pracovala jsem tam až do doby, kdy jsem se podruhé vdala a narodila se mi druhá dcera, Marie. Ona je ročník 1961. Druhého muže jsem poznala právě díky šachtě. Jan Jiříčka byl z Prahy, z rodiny obchodníků a čerstvě rozvedený, jako já. Rekrutifikoval se na důlního technika, bydlel v nájmu Kovářech a nastoupil u nás.

Táta se s ním spřátelil, občas ho dovedl k nám domů na Trnák na kafe. No, a najednou jsem se podruhé vdávala. Od toho dne už jsem na šachtu nemusela. On nechtěl, abych chodila do práce.

Zleva: Růžena Vlasáková, Anna Slaninová, Hana Porazilová, Libuše Krejčíková (dcera, rozená Jiříčková) a oslavenkyně.

Otisky pravěku

Zkusili jste si někdy vzít dva oblázky, jeden položit do trávy nebo na hlínu a druhým o něj vši silou praštit? Napoprvé se asi netrefíte, ale až se to povede, obvykle jeden z nich se rozletí na kusy. A místo obyčejného oblázku budete vidět střípky dráhakama. Jako kluk jsem tohle rád zkoušel a ty roztrštěné kusy křemene v různých barvách a odstínech si schovával někde v bedničce.

Když můj děda viděl, že o kameny mám zájem, litoval, že před lety odnesl někam do muzea svou sbírku. Byla prý taky v bedně, ovšem mnohem větší, a byla výsledkem jeho mnohaletého pátrání na svazích Vinařické hory i v šachtách, kde hledal různé minerály a otisky pradávných rostlin, z nichž před několika stovkami miliónů let se začalo vytvářet černé uhlí. Děda geolog byl a putavě o tom uměl vyprávět. Snad jsem si tehdy myslel, že budu mít jednou podobnou sbírku, jakou za několik desetiletí nashromáždil on.

Vzpomněl jsem si na to, když desetiletý kluk ječněně vzdálených příbuzných si začal takovou sbírku pořizovat, a pak jsem při pátrání po starých, dávno opuštěných dolech na Kladensku narazil na zprávu, že halda u bývalého dolu Jan u Otavovic je navštěvována geology a sběrateli jako naleziště krystalů minerálů, a také se zde prý velmi hojně vyskytují otisky zkamenělých částí lepidodendronů, přeslíček a kapradin karbonského stáří. A tak jsem si začal shánět podrobnější informace.

Otavická oblast je nejvýhodnější položenou součástí kladensko-slánsko-rakovnické páne. Táhne se od Stehelčevsi až k okraji Kralup nad Vltavou a uhele sloje na mnoha místech vystupují až k povrchu. Také proto jsou první zmlinky o dolo-

Takže už doživotní odpočinek?

To ne, já jsem dál chodila mámě pomáhat na pole, aby to muž nevěděl. On to asi věděl, ale když byl v práci, tak co já doma sama. Chodilo nás na pole spousta ženských, rozdělily jsme si ty nekonečné řádky a pěkně ručně postaru. Sedm hektarů řepy na jaře zkopat, já jsem na to nebyla moc stavěná. Nebo na zimu házet na hromady a osekávat, ještě teď mě bolí ruce. Ale nakonec jsem se nějak zapracovala. Navíc práce v domácnosti a kolem baráku bylo vždycky dost.

Jak se vám dařilo, když už jste dostavěli a v novém domě žily tři generace – vaši rodiče, vy s manželem, dvě dcery?

My jsme se vždycky měli dobře. Nemůžu říct, že by nám něco chybělo. Můj táta byl miliónovej a pracovítej. Vždycky byl šikovný na všechno. Původně byl vyučený švec a byl z devíti dětí. Když našel před válkou nějaké dobré místo, pustil ho nějakému ze svých bratrů a šel zase dál. A pak se jednoho dne stal horníkem. My jsme se vždycky nějak protloukli, ať bylo jakkoliv. I když třeba nebylo moc peněz, já vždycky

chtěla, aby holky chodily pěkně oblečené. Co chtěly, co se jim líbilo, to jsem jim ušila. I co se týkalo jídla, nežilo se nám zle. Někdy byly do roka i tři zabi-jacky.

A co volný čas? Byl přece nějaký čas na společenský život?

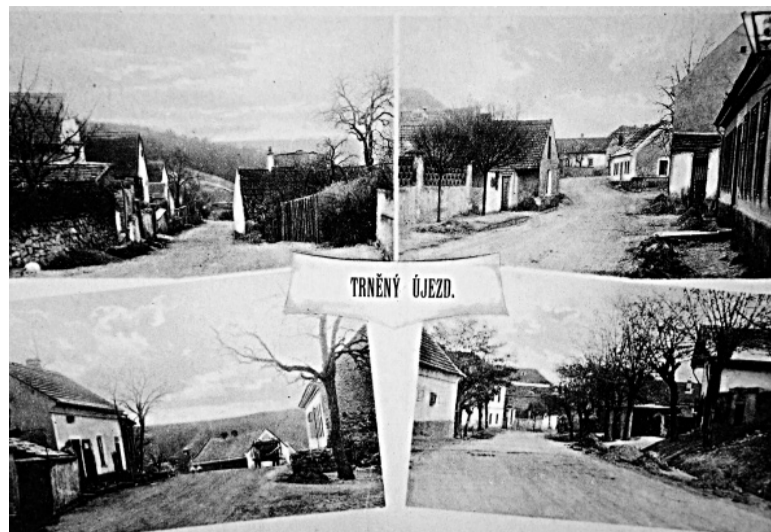
Co si já pamatuju, tak bývala týden, co týden někde nějaká zábava. Sokolové, pěvecký soubor, divadelní spolek, hasiči, Baráčníci. Na Trněném Újezdě byly dvě hospody, kam se chodilo. U Brudný byl čas-tosál naplněný k prasknutí. Hrál se tu divadlo, hasiči nebo baráčníci vždycky vymysleli nějakou hru, jednou jsem taky dostala roli. Nechtěla jsem hrát, ale přemlouvali mě, prý to zvládně, budete na scéně sedět tři svadenky a budete si povídat. No, já ty ostatní dvě vůbec nepustila ke slovu, byla jsem taková huba prořízla.

U Dandů (dnes dům pana Pekárka, dříve Jednota) byla druhá fungující hospoda na Trnák. Sál byl menší, tam jsem chodila do tanečních, když mi bylo nějakých 14 let. Máma mě přihlásila i proti mojí vůli, já se styděla, ale máma byla zvědavá, protože jako mladá ráda tancovala. Tak že si tam půjde sednout. A nakonec to dobře dopadlo, nevyšlo na mě žádný hamták. A i tancovat jsem se naučila.

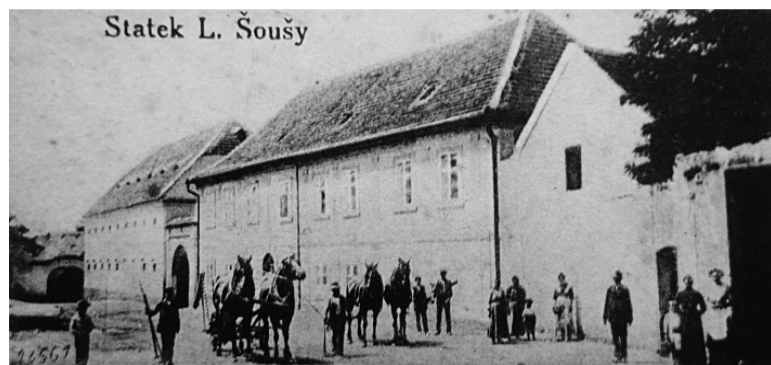
Tátova sestra ze Stehelčevse mi půjčovala baráčnický kroy, v tom jsem dělala parádu o Máji. Měla dceru, která krásně hrála na piano a můj brácha zase hrál na housle. Takže občas máma zavelela, skočili jsme na kola a jeli jsme do Stehelčevse za tetou muzicírovat. Já k tomu pianu a houslím zpívala.

Baráčníci schůzovali v hostinci U Libuše. Můj muž tam chodil a já hrozně ráda tancovala. Máje byly tehdy veliká sláva, celá vesnice vyšla, ženské v krojích. I deři jsem ho ušila. Taky jsme jezdili hodně do divadla a na výlety, které pořádaly místní spolky.

**Děkujeme za rozhovor!
Lucie Wittlichová a Ondřej Klouček**

Z KRONIKY 1939: V polovině měsíce září zavedeny listky na mýdlo pro všechny obory spotřeby. Potravinové listky začaly se vydávat s platností ke dni 2.X.1938 na 4 týdny. Listky na oděv, rozdělené dle věku, s platností od 1.XI. 1939 do 31.X.1940. Zřízeny byly dvě výdejny, které zdarma vedly v Trněném Újezdě Bohumil Linhart, v Zákolanech řídící učitel Vilem Zima. V tom čase měla obec 903 obyvatel.

Z KRONIKY 1939: 9. prosince vešla v chod místrní stravovací stanice Národní pomoci v Zákolanech, umístěná ve škole. Do Vánoc vydalo se pro 56 dětí po 2 houskách denně celkem 1568 housek za 344.90 K. Teprve od 27. prosince začato s vyvažováním polévek ve školní kuchyni.

Májové slavnosti v roce 1956.

Bývalý Hostinec u Dandů (dnešní stav). Po uzavření hostince Karla Dandy v roce 1955 zde byla zřízena prodejna potravin. V průběhu 50. let byly v Zákolanech zrušeny všechny soukromé živnosti.

1900 je uváděna roční těžba ve výšce 8 893 tun uhlí. Dne 26. 9. 1907 došlo k zatopení dolu, při němž přišlo o život šest havířů. Ve stejném roce zakoupila důl Společnost státní dráhy za 250 tisíc rakouských korun, důl dostal nové jméno Jan a od té doby se lepší a horší časy střídaly. Po několika letech byl od těžby upuštěno a důl byl opět zatopen, v roce 1919 obnovil tehdejší nájemce Kladenské kamenouhelné těžářstvo provoz, těžilo se až 17 tisíc tun uhlí ročně, ale roku 1929 byl důl pro špatný odbyt uhlí znovu uzavřen. V roce 1952 byla těžba zase obnovena a důl byl začleněn pod národní podnik Gottwald a od roku 1958 pod národní podnik Zápotočský. Dobyvána zde byla až 6,5 m mocná sloj uhlí, ovšem silně promísaná žárudornými jíly, které se zpracovávaly k vypalování šamotových produktů. Ovšem v důsledku špatné kvality uhlí a neefektivnosti těžby byl důl v roce 1965 opět uzavřen, tentokrát definitivně. Podle posudku hlavního geologa národního podniku Zápotočský zůstalo pod zemí cca 110 tisíc tun uhlí. Trochu i nad zemí: najdete ho i na odvalu dolu u Otavovic.

K odvalu je to nejbližší od vlaku z Otavovic nebo ze Zákolan, ale pokud byste chtěli při cestě obdivovat Minickou a Otavovickou skálu, dva výrazné výčnělky nad údolím, je potřeba to vzít od okraje Kralup, z Mínic, po silnici, anebo lépe po červené turistické značce. Z ní je nutno asi kilometr za stanicí Otavovice odbočit podle železniční vlečky, která vede přímo do areálu dolu Jan. Na odval není problém se přes lesík dostat a početné výkopky dokazují, že tu hledal kadekdo. Taký najít otisk flóry, který ze v karbonu rostla a níž se po miliónech let stalo černé uhlí, není vůbec obtížné. Objevit větší krystal pyritu nebo jiných minerálů, které se zde vyskytují, vyžaduje už čas, nářadí a cvičené oko člověka, který něco o mineralogii ví. Ale i pár pěkných otisků kapradin či plavání nebo kousek kladenského uhlí stojí za tu cestu. Jako připomínka dob, kdy se Kladensku právem říkalo Černá země.

Jaroslav Huk

Důl Felix, později přejmenovaný na důl Jan u Otavovic.

ZPRÁVIČKY Z VAŠÍ ŠKOLKY A ŠKOLY POD BUDČÍ

Za finanční a organizační podpory obecního úřadu Zákolany se z dotací prostředků podařilo vytvořit v zahradě školy krásnou dřevěnou venkovní učebnu. Tento víceúčelový zahradní altán je osazen řídícím

most ochutnat pravý včelí med. Dále se seznámily s pojmem opylování i méně známými druhy opylovačů. Žáci se mj. dozvěděli, co dělají včely v úlu a jak sbírají nektar i pyl. Děti pomocí lupy prozkoumaly stavbu těla včely, vyzkoušely si včelařský klobouk a rukavice. Nahlédly také do včelího úlu. Na příští školní rok je naplánován program zaměřený na ochranu vody v okolí Zákolan.

Ve středu 28. května navštívila pátá třída vzdělávací cyklus České filharmonie v pražském Rudolfinu. Představení „Čary máry dirigent“ žáky zaskvělo do tajů základní dirigentské techniky. Pořadem provázel hobojista České filharmonie Vojtěch Jouza, který působil i jako sbormistr a dirigent. Klavírního doprovodu se zhostil Egli Přifti. Děti se seznámily s rozdíly orchestrálního a sborového diri-

gování, naučily se základní schéma dvoudobého a třídobého taktu a práci s tempem. Závěr patřil hudebnímu obrazu, který žáci během pořadu nakreslili. Tohoto úkolu se bravurně ujal klavírista, jenž prostřednictvím improvizace vyjadřoval jednotlivé části nakresleného příběhu. Skvěle připravený program edukačního centra České filharmonie se všem moc líbil. Již nyní se těšíme, až se v příštím školním roce do Rudolfinu vrátíme.

3. ročník se ve spolupráci s Pálečským statkem vydal na výpravu za tajemstvím nektaru. Děti měly mož-

nost ochutnat pravý včelí med. Dále se seznámily s pojmem opylování i méně známými druhy opylovačů. Žáci se mj. dozvěděli, co dělají včely v úlu a jak sbírají nektar i pyl. Děti pomocí lupy prozkoumaly stavbu těla včely, vyzkoušely si včelařský klobouk a rukavice. Nahlédly také do včelího úlu. Na příští školní rok je naplánován program zaměřený na ochranu vody v okolí Zákolan.

Ve středu 28. května navštívila pátá třída vzdělávací cyklus České filharmonie v pražském Rudolfinu. Představení „Čary máry dirigent“ žáky zaskvělo do tajů základní dirigentské techniky. Pořadem provázel hobojista České filharmonie Vojtěch Jouza, který působil i jako sbormistr a dirigent. Klavírního doprovodu se zhostil Egli Přifti. Děti se seznámily s rozdíly orchestrálního a sborového diri-

gování, naučily se základní schéma dvoudobého a třídobého taktu a práci s tempem. Závěr patřil hudebnímu obrazu, který žáci během pořadu nakreslili. Tohoto úkolu se bravurně ujal klavírista, jenž prostřednictvím improvizace vyjadřoval jednotlivé části nakresleného příběhu. Skvěle připravený program edukačního centra České filharmonie se všem moc líbil. Již nyní se těšíme, až se v příštím školním roce do Rudolfinu vrátíme.

3. ročník se ve spolupráci s Pálečským statkem vydal na výpravu za tajemstvím nektaru. Děti měly mož-

nost ochutnat pravý včelí med. Dále se seznámily s pojmem opylování i méně známými druhy opylovačů. Žáci se mj. dozvěděli, co dělají včely v úlu a jak sbírají nektar i pyl. Děti pomocí lupy prozkoumaly stavbu těla včely, vyzkoušely si včelařský klobouk a rukavice. Nahlédly také do včelího úlu. Na příští školní rok je naplánován program zaměřený na ochranu vody v okolí Zákolan.

Domov pro hmyz školáci přesunuli z návsi na vhodnější pozici u cyklostezky.

S pravdou ven

Zajímavý nález na Budči nebyl pravdivý

V minulém vydání Rozhledů jsme vás informovali o nálezu zajímavého předmětu na Budči. Všechny informace o tomto nálezu jsme si vymysleli, nic jsme na Budči nalezli. Ale proč jsme to vlastně udělali?

Součástí vzdělávání je orientace ve světě kolem nás, avšak ten se zásadně a rychle mění. Žijeme v době přehlcené množstvím informací, které na nás útočí ze všech stran, jsou velmi snadno dostupné a globální. Velkou výzvou pro nás pro všechny je a bude, učit se v tomto informačním toku orientovat a zároveň si uchovat svou vlastní integritu a míru ostu-pu. V rámci tohoto tématu jsme se zaměřovali i na fake news a dezinformace. Už J. A. Komenský hovoří o tom, že nejlépe se věci osvojují a hlouběji poznávají vlastní zkušeností, a proto jsme vytvořili vlastní dezinformaci.

Námět článku/dezinformace jsme hledali tak, aby byl vázán ke zdejším místu a historii, aby byl věrohodný, zároveň aby vyvolal údiv nebo senzaci, která by se snadno šířila mezi lidmi. Na základě toho jsme napsali fiktivní článek o nálezu velkomoravského šperku.

Záměrně klamnou informaci jsme napsali a zveřejnili, abychom si vyzkoušeli, jaké to je zveřejnit fake news. Chtěli jsme sledovat, jak se tato zpráva bude šířit, zda jí lidé budou věřit či o ni pochybovat a zjišťovat další informace.

Měli jsme hlavně představy o tom, co se vše bude dít, a především jsme z počátku měli radost, že všechny „napálíme“ a že budeme žít v naštěně předstávě nálezců pokladu. Ale již záhy jsme zjistili, že musíme jít daleko více do hloubky a že plán není tak jednoduchý. Vymysleli jsme a napsali článek, který jsme poslali k tisku. Nicméně když byl článek zveřejněn, uvědomili jsme si, že se musíme konfrontovat s okolím a všem o našem nálezu lhát napřímo. Napsat lež do novin bylo celkem snadné, ale lhát lidem okolo nás bylo velmi náročné a nepřijemné. Aby naše lež nebyla tak velká, sehnali jsme si, jak náš objev proběhl přímo v terénu tak, jak bylo napsáno v předchozím článku, takže jsme potom nehali tolik, ale lež to byla stále. Ve škole i mimo ni jsme prožívali mnoho nepřijemných okamžiků a klamali jsme ty, kteří nám věří. Ale nesli jsme kolektivní odpovědnost, a tak jsme se snažili nic neprozradit. Emoce, pocit provinění i napětí byly velmi silné, ale otevřeli nám široké možnosti k hlubokým diskusím. Mohli bychom říci, že jsme nakonec nejvíce „napálili“ sami sebe, což jsme museli dlouhý čas nést a nyní ospravedlnit.

K našemu překvapení byla naše klamná informace přijata bez pochybností a velkého úžasu. Usoudili jsme proto, že Budečské rozhledy jsou natolik důvěryhodné, že čtenáři zřejmě vůbec nepochybuji o pravdivosti obsahu. Zároveň je zřejmé místo historicky významné, takže je i značná pravděpodobnost nálezu historického artefaktu. Zmíněný archeolog Mgr. František Janm v našem článku byl smyšlený, naleznete o něm žádné informace. Mohli jste tak významně zpochybnit náš článek. Ale zřejmě to nikdo neudělal. Proč?

Tímto našim projektem jsme chtěli upozornit na to, že živé informace, fake news a dezinformace jsou všude kolem nás a že bychom se měli zamyslet nad tím, co čteme, vidíme a slyšíme. Měli bychom se učit kriticky přijímat informace, vybrat si kvalitní zdroje, neměli bychom šířit informace nepodložené a především bychom si měli dát pozor na jednoduchá, libivá a podbízějící řešení, která jdou často jen po povrchu věci. Dezinformace může být mnohem blíž, než si myslíte.

Z tohoto projektu jsme si vzali mnohá poučení. Prohloubili jsme práci s faktem, že vše kolem nás nemusí být jen pravda. Zjistili jsme, jak nepřijemné je lhát, a navíc se lež se kumuluje, tedy že jedna lež na sebe nabaluje další. Čím větší lež je, tím větší je psychická zátěž a tím těžší je pak přiznat pravdu. Prožili jsme si, jak těžké je lhát přímo a někomu blízkému a jak jednoduše se lež napíše do textu. Že je jednodušší lhát ve skupině, než se lež navzájem podporuje, a jak těžké je stát se lži sám. Přiznat se a jednat na rovinu je těžké, ale osvožující a jediné správné řešení.

Fiktivní objev lunice na Budči se pro nás stal námětem k literárně-výtvarnému zpracování. Lunice symbolizuje důležitou pouto muže a ženy, a proto je hlavním motivem našich textů svázaných do knihy příběhů – O lunici. Knihu si můžete prohlédnout po načtení QR kódu.

Žádné máme tímto omluvu, že jsme vás uvedli v omyl. Nebylo naším cílem vás oklamat, ale cílem bylo seznámit se touto tématkou a upozornit na to, že se to týká nás všech v každodenním životě. Velké poděkování patří paní starostce Lucii Wittlichové, která od počátku byla se vším obzáměna a umožnila nám nepravdivý článek vydat v novinách. Podmínkou k vydání bylo samozřejmě následné uvedení věci na pravou míru.

Martina Bicanová a pátá třída

